

«ΓΕΦΥΡΕΣ ΜΝΗΜΗΣ»

ΣΑΡΣΑΚΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΡΟΤΖΕΚΤ : ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΝΑΚΟΥ

Η αγωνία μιας υφάντρας από το βόρειο Έβρο που εξειδικεύτηκε σε μία μοναδική τεχνική ύφανσης κεντήματος σε αργαλειό, ότι δεν υπάρχουν συνεχιστές της ,με ώθησε στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του έργου μου. Η τεχνική αυτή προέρχεται από τους πρόσφυγες της Μακράς Γέφυρας Ανατολικής Θράκης.Συγκεκριμένα από το Μέγα Ζαλούφι και τον αρβανίτικο πληθυσμό του. Ονομάζεται «σκρόνια» δηλαδή «γράμματα» και χρησιμοποιήθηκε για να υφάνει τον ποδόγυρο της πουκαμίσας της φορεσιές των εύπορων γυναικών του αγροτικού πληθυσμού. Το νήμα ήταν βαμβακερό «χιντί»* και τα χρώματα κόκκινο με προσθήκη λίγου μπλε, μαύρου και σπανιότερα πράσινου ,κίτρινου και καφέ.Η έρευνα σχετικά με τη διακοσμητική αυτή τεχνική οδήγησε στη διαπίστωση που θέλει την ποικιλία των μοτίβων να δηλώνουν την οικονομική, κοινωνική και οικογενειακή κατάσταση της γυναίκας. Κάθε μοτίβο είχε την ονομασία του και ήταν δηλωτικό της περιοχής προέλευσης του αλλά και της ίδιας της υφάντρας. Ένα από τα μοτίβα αυτά ήταν και έμπνευσή μου για το υφαντό που σας παρουσιάζω. Πολύτιμη βοηθός μου η κα Αναστασία Μοσχολίδου από το Ν.Χειμώνιο Ορεστιάδας. Η ίδια μαθήτευσε δίπλα στην αρβανίτισσα πεθερά της και ίσως είναι η μοναδική πλέον υφάντρα που εξειδικεύεται σε αυτή τη μοναδική τεχνική.

Η ΤΕΧΝΙΚΗ «ΣΚΡΟΝΙΑ» (μτφ. «γράμματα»)

Η υφάντρα εξοπλίζεται με πολλή συγκέντρωση, χρόνο και υπομονή για να υφάνει το μοναδικό αυτό υφαντό. Η ανάποδη πλευρά του υφαντού είναι αυτή που θα αναδείξει το ανάγλυφο σχέδιο με τις μικροσκοπικές θηλιές σε κάθε κλωστή λευκού στημονιού. Εκατοντάδες χρωματιστά υφάδια θα «κεντηθούν» με μοναδικό τρόπο προσεκτικά και με μέτρημα ακριβείας έτσι ώστε η κάτω πλευρά του πανιού να αποδώσει το μοτίβο. Όλο και περισσότερες κλωστές μήκους περίπου 30εκ. προστίθενται στο πάνω μέρος καθώς προχωρά το σχέδιο. Κάθε κλωστή στημονιού ανασηκώνεται με την άκρη του δακτύλου του δεξιού χεριού έτσι ώστε να δημιουργήσει μια μικρή θηλιά. Η στερέωση των υφιδιών απαιτεί μεγάλη προσοχή και επιδεξιότητα.

[[βλ. συλλογή Λυκείου Ελληνίδων: πουκάμισο 1718/3, 5653/4, 1715/2, 1710/1]*ΜΕΛΙΔΟΥ-ΚΕΦΑΛΑ, Ν. 1989, «Η γυναικεία παραδοσιακή φορεσιά από το Μέγα Ζαλούφι», Εθνογραφικά vol.7: 67-95 Ναύπλιο., Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα].

ΤΟ ΥΦΑΝΤΟ ΤΟΥ ΧΘΕΣ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

Ο πλέον προφανής τρόπος χρήσης της υφαντικής μπορντούρας με την τεχνική «σκρόνια» είναι η διακόσμηση ενδύματος. Αυτό που εξυπηρετούσε κάποτε, αν εξαιρέσουμε βέβαια τους συμβολισμούς που περιείχε, το ίδιο κλήθηκε να υπηρετήσει και σήμερα. Η χρήση του ως στοιχείο κυρίαρχο του γυναικείου ενδύματος και αξεσουάρ επιλέχθηκε για αυτή την εργασία.

Εντάσσοντας τα στη σύγχρονη αισθητική, η ζώνη και το περικάρπιο, στα οποία ενσωματώθηκαν αυτά τα υφαντά, είναι από σκουρόχρωμο ύφασμα τύπου τζιν.Τα μοτίβα των αμφορέων που επιλέχθηκαν είναι διαχρονικά και μπορούν να υποστηρίξουν τη σύνδεση τους με την αρχαιοελληνική τέχνη ως απόδειξη πολιτιστικής συνέχειας. Όπως είναι ξεκάθαρο ,η ποικιλία των μοτίβων, παλαιών και νέων, καθώς και η δυνατότητα προσαρμογής της μπορντούρας με διάφορους τρόπους, μας δίνει μία ευρεία γκάμα αποτελεσμάτων. Όσοι επιλέξουν αυτά τα ενδύματα προσφέρουν στη γκαρνταρόμπα τους μια μοναδικότητα προϊόντος που δεν μπορεί να ταυτιστεί με κανένα άλλο.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ MARKETING

Επιλέγοντας λοιπόν την αναβίωση της παραδοσιακής τεχνικής «σκρόνια» και θέτοντας ως στόχο τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, αλλά με προσαρμογή στα σύγχρονα καταναλωτικά προϊόντα, αυτόματα το προϊόν μας αποκτά τη διαφορετικότητά του και προσδιορίζεται εμφανώς η αξία του.

Ως προϊόν ορίζεται οποιοδήποτε μοτίβο, παραδοσιακό ή σύγχρονο αναλόγως της χρήσης , μπορεί να παραχθεί με αυτή την τεχνική και να πληροί τις προϋποθέσεις των εφικτών διαστάσεων και υλικών κατασκευής για να μπορεί να αποτελέσει πρόταση ενδύματος , αξεσουάρ ή ακόμα και έργου τέχνης. Αυτόματα δίνεται ψυχή στο προϊόν και απολύτως διακριτή ταυτότητα (brand name) βάσει του οράματος της διάσωσης του από τη λήθη και την εξαφάνιση γιατί η ίδια η τεχνική από μόνη της μπορεί να οικοδομηθεί ως προϊόντική μάρκα. Αυτό είναι που το διαφοροποιεί και ορίζει την υπεροχή του έναντι του ανταγωνισμού. Ως ανταγωνιστές θεωρούνται όποιοι χειροτέχνες ,υφαντών και μη, προϊόντων που αναδεικνύουν μέσω της ιδιαιτερότητάς τους έργα υψηλής πολιτισμικής αξίας.

Για την επιτυχία του στην αγορά πρέπει να αναδειχθεί ως συνδυασμός καλλιτεχνίας και δεξιολογίας μέσω των δυνατοτήτων του marketing και της διαφημιστικής του προώθησης. Κανάλια προωθητικά μπορούν να γίνουν τα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα προβολής, οι χειροτεχνικές εκθέσεις και παρουσιάσεις που αφορούν στο ένδυμα και στη μόδα συνδεδεμένες με την παράδοση και τον πολιτισμό αλλά και πωλητήρια μουσείων και πολιτιστικοί φορείς. Δυναμικό πελατολόγιο είναι πελάτες λιανικής ,μεσαίου και υψηλού εισοδήματος, με εκλεπτυσμένη αισθητική που εκτιμούν το χειροποίητο ,μοναδικό και πολιτισμικά συνυφασμένο χειροτέχνημα. Αυτοί που κατανοούν τη προσπάθεια του κατασκευαστή να αφηγηθεί την ιστορία πίσω από το έργο του και να του δώσει αξία και συνέχεια ιδιαίτερη στο χρόνο. Η επιδιώξησυνεργασίας, επίσης, με σχεδιαστές μόδας και άλλου είδους καλλιτέχνες(π.χ δερμάτινων ειδών,κοσμημάτων κλπ), μπορεί να δημιουργήσει αποκλειστικές, κατά παραγγελία, συνεργασίες που θα αναδείξουν το υφαντό σε ένα πιο απαιτητικό πελατολόγιο.

ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ

Δεδομένου ότι τα υλικά κατασκευής που χρησιμοποιήθηκαν ήταν μικρής αξίας, αυτό που θα καθορίσει την απόδοση κόστους είναι ο χρόνος ύφανσης και σύνθεσης των έργων. Ο χρόνος που δαπανήθηκε για το υφαντό και των δύο δημιουργιών ήταν αρκετά μεγάλος και σε αυτό συνετέλεσε η απειρία μου αλλά και η δυσκολία της τεχνικής του. Επομένως κρίνεται σκόπιμο να μη ληφθούν υπόψιν οι εκτιμήσεις του χρόνου που απαιτήθηκαν αλλά να υπολογιστεί ιδανικά ο χρόνος* ολοκλήρωσης του έργου από μία έμπειρη υφάντρα. Εκτιμώντας λοιπόν ότι αυτή η διάρκεια θα ήταν περίπου σαράντα πέντε ωρών συνολικά, αποδίδεται η αξία τους ως εξής:

1. Ζώνη : 32h x 15€/h = 480€ + 30€ υλικά = 510€
2. Περικάρπιο: 13x 15€/h =195€ +20€ υλικά = 215€

*Ο χρόνος έχει υπολογιστεί λαμβάνοντας υπόψιν όλων των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας που απαιτούνται για την ελαχιστοποίηση σωματικής και πνευματικής καταπόνησης στο χώρο εργασίας

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΝΗΜΑΤΑ :

- **Βαμβακερό** λευκό στημόνι
- **Βαμβακερό** κόκκινο υφάδι βασικού μοτίβου
- **Βαμβακερό** μπλε υφάδι λεπτομέρειες
- **Μάλλινο** υφάδι λεπτομέρειες

ΥΦΑΝΣΗ-ΡΑΦΗ

- **320 κλωστές** ,απλή ύφανση σε δύο τελάρα παραδοσιακού αυθεντικού αργαλειού και διπλόπέρασμα σε χτένι 70/100.
- Τα τεμάχια της μπορντούρας που υφάνθηκαν ενσωματώθηκαν σε ύφασμα για να αποτελέσουν μία ζώνη και ένα περικάρπιο.

Η ποιότητα των νημάτων και ο χρωματισμός μιμήθηκαν τα παραδοσιακά κατά το μέγιστο.

